

EXAMENINFORMATIE VMBO-BASIS EN KADER voor leerlingen en ouders

2020-2021

VOORWOORD	3
OVERZICHT BELANGRIJKE DATA SCHOOLJAAR 2020 – 2021	4
TOELICHTING BELANGRIJKE DATA	5
AANMELDING	5
EXAMENTRAINING “VAN EXAMENVREES NAAR EXAMENFEEST!”	5
CENTRAAL PRAKTIJK EXAMEN	6
CENTRAAL SCHRIFTELIJK EXAMEN	6
UITSLAG EXAMENS	6
DIPLOMA-UITREIKING	7
AANMELDING EXAMENKANDIDATEN	8
AANMELDINGSDATUM	8
GESPREID EXAMEN	8
PERSOONLIJKE OMSTANDIGHEDEN VAN DE KANDIDAAT	8
EXAMENINFORMATIE VAN HET TWENTS CARMEL COLLEGE	9
INRICHTING VAN HET ONDERWIJS	9
AFRONDING VAN HET SCHOOLEXAMEN	9
HERKANSING	9
EINDCIJFER EINDEEXAMEN	9
EXAMENEISEN	10
VAKINFORMATIE	11
LIJST VAN TOEGESTANE HULPMIDDELEN BIJ HET CENTRAAL SCHRIFTELIJK EXAMEN	12
1. BASISPAKKET HULPMIDDELEN	12
2. VAKSPECIEKE HULPMIDDELEN EXAMEN ALGEMENE VAKKEN VMBO IN 2021	12
3. AANVULLENDE OPMERKINGEN	13
REGELS EN VOORSCHRIFTEN M.B.T. HET CENTRAAL EXAMEN	14
PROTOCOLLEN:	15
PROTOCOL VERHINDERING BIJ EEN CENTRAAL EXAMEN	15
PROTOCOL TE LAAT KOMEN BIJ EEN CENTRAAL EXAMEN	15
PROTOCOL ZIEK OF ONPASSELIJK WORDEN TIJDENS EEN CENTRAAL EXAMEN	16
ONTSPANNEN VOOR EN TIJDENS JE EXAMEN	17
INTERESSANTE WEBSITES	18
FAALANGSTKAART	18

Voorwoord

Beste examenkandidaten, geachte ouders,

In dit informatieboekje hebben we de gang van zaken rondom de examens op het OCR zo goed mogelijk beschreven.

Zoals u weet werken we voor de examens op het basis- en kaderberoepsgerichte niveau samen met het Twents Carmel College te Oldenzaal. In overleg hebben wij bepaald dat de examens van zowel de Centrale Examens als het Centraal Praktijk Examen normaliter op het OCR plaatsvinden.

Zoals u wellicht weet heeft de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, Arie Slob, aangegeven dat dit jaar de centrale examens op een aangepaste manier afgenomen zullen worden vanwege de effecten van de coronamaatregelen op het onderwijs. Er zijn op dit moment vijf belangrijke aanpassingen in het centraal examen. Deze aanpassingen zijn telkens verwerkt in de informatie die u verderop in dit examenboekje aantreft. Op pagina 10 vindt u de vijf aanpassingen van de overheid in dit bijzondere examenjaar 2021 nog eens op een rijtje.

We hopen u van dienst te zijn met dit informatieboekje. Hopelijk worden veel vragen rondom de examens hierin beantwoord. Als u echter met vragen blijven zitten, schroom dan niet contact met ons op te nemen. Ook opmerkingen, tips, verbeteringen, aanvullingen en andere reacties zijn welkom. Alleen op die manier kunnen wij het informatieboekje laten voldoen aan de verwachtingen van de lezers. Voor reacties en/of vragen kunt u altijd contact opnemen.

Lilian Besselink
lilian.besselink@attendiz.nl
Examencoördinator

Enschede, februari 2021

Overzicht belangrijke data schooljaar 2020 – 2021

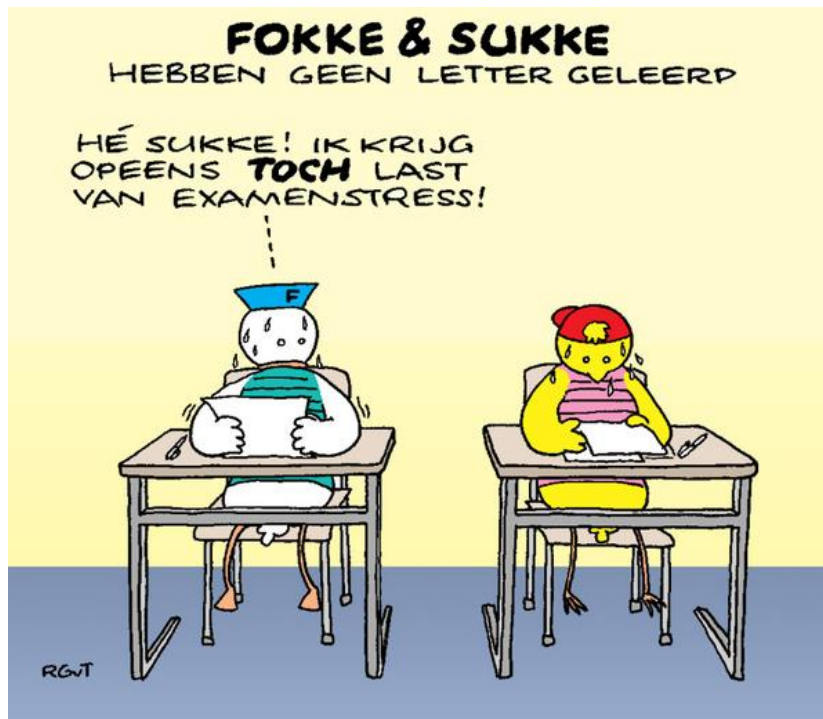
- **Vóór 1 december 2020:** aanmelding examenkandidaten
- **Maart 2021:** screening leerlingen voor examentraining m.b.v. ETAV
- **Eind maart 2021:** start examentraining met geselecteerde leerlingen
- **Week 14** 1 herkansingsmogelijkheid E&O
- **Week 15** herkansingsmogelijkheid AVO-vakken (*)
- **21 april** Uiterlijke datum afronding Examendossier (PTA-toetsen voor alle examenvakken) inclusief rekentoets voor kandidaten zonder wiskunde
- **12 mei** Laatste lesdag voor kandidaten VMBO-BK bij een volledig examen of afronding gespreid examen in 2021
- **Week 20 en 21 (vanaf 17 mei 2021):** Centraal Schriftelijke Examens VMBO-B en -K digitale examens / papieren examens tijdvak 1
- **29 mei:** Uiterlijke datum afronding keuzemodules bij E&O en stages
- **Week 24 en 25 (vanaf 14 juni 2021):** Centraal Schriftelijke Examens VMBO-B en -K digitale examens / papieren examens tijdvak 2 en herkansingen
- **Woensdag 16 juni 2021:** uitslag examens tijdvak 1
- **Donderdag 17 juni 2021:** 12.00 u op school: ontvangst voorlopige cijferlijst. Indien nodig invullen herkansingsformulier
- **Week 27 (vanaf 6 juli tot en met 9 juli)** Herkansing CSE VMBO-B en -K tijdvak 3
- **2 juli 2021:** uitslag resultaat tijdvak 2
- **Vrijdag 9 juli 2021:** diploma-uitreiking
- **15 juli 2021:** uitslag resultaat tijdvak 3 (let op: in de vakantie)

* In week 15 kunnen in totaal twee PTA-toetsen worden gekozen om te herkansen

Toelichting belangrijke data

Aanmelding

De examenkandidaten worden aangemeld voor het examen door de examencoördinator van het Twents Carmel College. Tevens geeft de examencoördinator ook door welke kandidaten verlenging en/of hulpmiddelen bij het examen nodig hebben. (hierover volgt nog verdere uitleg). De examencoördinator van het OCR geeft de gegevens door aan het Twents Carmel College. Verderop in dit informatieboekje vindt u meer informatie over de aanmelding.

Het examen! Wie weet kijk je er naar uit: "Eindelijk eens een moment waarop ik kan laten zien wat ik allemaal weet" Misschien zie je er tegenop en ben je bang dat je van de zenuwen ineens meer helemaal niets meer weet. De examentraining is bedoeld voor leerlingen die zo zenuwachtig worden dat zij ineens niets meer weten of tijdens toetsen merken dat zij het wel heel warm krijgen, of dat het hart in de keel gaat kloppen of...

Examentraining "Van examenvrees naar examenfeest!"

Voor leerlingen met veel examenzenuwen organiseren wij ook dit schooljaar weer een training. De training bestaat uit een aantal lessen. Tijdens deze lessen leer je op verschillende manieren hoe jij je eigen zenuwen de baas kunt worden en blijven. Om te kijken of deze training iets voor jou is krijg je in maart een vragenlijst voorgeschiedeld. De ingevulde lijsten worden nagekeken. Mocht er uit de antwoorden naar voren komen dat je inderdaad zenuwachtig bent word je uitgenodigd voor een gesprek, waarin wij de training gaan bespreken als idee. Ook kun je via je mentor vertellen dat je belangstelling voor de training hebt, waarna hetzelfde gesprek over de training met jou volgt. Vervolgens is aan jou de keuze of je mee gaat doen aan de training. Wanneer je mee gaat doen verwachten wij dat je alle keren komt. Het spreekt voor zich dat wij natuurlijk je ouders hierover informeren.

Centraal Praktijk Examen

Het praktijkexamen Economie & Ondernemen vindt in dit jaar 2021 niet plaats. Er is dit jaar geen eindexamen in de beroepsgerichte vakken. Iedereen die examen doet in het beroepsgerichte profielvak van het VMBO, sluit dit vak af met een schoolexamen (dit is het resultaat van alle gemaakte PTA-toetsen) in plaats van met een centraal schriftelijk en praktisch examen.

Centraal Schriftelijk Examen

Wanneer precies de Centraal Schriftelijke Examens (digitale examens of papieren examens) voor de overige vakken zijn is nog onder voorbehoud. De periode staat vast; het vindt plaats in week 20 en 21 in tijdvak 1. En in week 24 en 25 in tijdvak 2. De exacte data en tijdstippen worden door ons tijdig bekendgemaakt.

Aanpassingen huidig examenjaar 2021:

Normaal gesproken doe je examen in tijdvak 1 en zijn de herkansingen in tijdvak 2. Door het coronavirus is er nu een extra tijdvak toegevoegd. Nu doe je examen in tijdvak 1 en/of tijdvak 2, terwijl de herkansingen vallen in tijdvak 2 en 3.

In tijdvak 1 maken leerlingen hun examen. Maar mocht je ziek zijn tijdens het eerste tijdvak, of voor sommige vakken nog extra voorbereidingstijd nodig hebben, dan kun je een examen doorschuiven naar tijdvak 2.

In tijdvak 2 maak je eventueel je doorgeschoven examen of maak je de herkansing van tijdvak 1.

Tijdvak 3 is volledig bedoeld voor de herkansingen.

Alle Basis en Kader examenkandidaten doen in principe **digitaal** Centraal Schriftelijk Examen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt. Zie hiervoor 'de persoonlijke omstandigheden van de kandidaat' op p.7.

De examens vinden op het OCR plaats. Voorafgaand gaan de leerlingen één of enkele keren oefenen met het maken van een (voorbeeld)examen.

Uitslag examens

Praktijkvak Economie & Ondernemen

Na afronding van het Programma van Toetsing en Afsluiting van de profieldelen Economie & Ondernemen en de keuzedelen zijn de eindcijfers van het beroepsvak bekend.

Algehele uitslag

Alle kandidaten die volledig examen hebben gedaan in tijdvak 1 worden op woensdag 16 juni gebeld tussen 16.00 u en 18.00 uur 's middags. Dus ook de kandidaten die direct geslaagd zijn.

Kandidaten die een of meerdere examens hebben doorgeschoven naar tijdvak 2 of herkansingen hebben gedaan in dit tijdvak worden vrijdag 2 juli tussen 16.00 u en 18.00 u 's middags gebeld met de uitslag.

Kandidaten die nog moeten herkansen in het derde tijdvak krijgen de uitslag op 15 juli 2021.

Kandidaten die niet geslaagd zijn worden voor de volgende ochtend uitgenodigd op school voor een gesprek hierover. In overleg met de leerling wordt dan bepaald welk vak/vakken zullen worden herkanst en op welke datum en tijdstip dit zal gebeuren. De leerling en ouder(s) vullen dan een formulier voor herkansingen in. Wij zorgen ervoor dat tijdig weer op het Twents Carmel College is.

Aanpassingen huidig examenjaar 2021:

Normaal gesproken kan herkansing voor één AVO-vak aangevraagd worden. Minister Slob heeft besloten dat in 2021 elke examen leerling een extra herkansing mag doen. Dit betekent dat iedereen de examens van twee vakken mag herkansen. Deze herkansing vindt plaats in tijdvak 2 of 3.

Alle in het eerste tijdvak geslaagde kandidaten worden donderdag 17 juni om 12.00 uur met hun ouder(s) op school verwacht om de voorlopige cijferlijst in ontvangst te nemen. In het tweede tijdvak geslaagde kandidaten worden hiervoor op maandag 5 juli om 12.00 u verwacht.

Diploma-uitreiking

De diploma-uitreiking vindt plaats op vrijdag 9 juli 2021 op het OCR, aan het begin van de avond. Omdat de VMBO-BB en KB kandidaten de afgelopen jaren op het OCR voortgezet onderwijs hebben genoten en daar dus ook de meeste contacten met andere leerlingen en leerkrachten hebben, hebben we er voor gekozen de diploma-uitreiking tegelijk plaats te laten vinden met de diploma-uitreiking van de VMBO-T en HAVO kandidaten. De leerlingen die gespreid examen doen ontvangen in hun eerste examenjaar een cijferlijst met de behaalde resultaten van dit eerste examenjaar. U ontvangt te zijner tijd een uitnodiging voor de diploma-uitreiking.

Aanmelding examenkandidaten

Aanmeldingsdatum

Na 1 december kunnen géén kandidaten meer worden aangemeld worden. Terugtrekken voor een examen kan te allen tijde, daarom is het in voorkomende gevallen beter een kandidaat voor meerdere vakken aan te melden en eventueel later terug te trekken.

Gespreid examen

Kandidaten die in het speciaal onderwijs zitten en als extraneus (leerlingen die alleen examen doen via regulier onderwijs doen en geen onderwijs daar volgen) hoeven niet alle examenvakken in één schooljaar af te ronden. Bij sommige kandidaten is het verstandiger het examenpakket te spreiden over 2 leerjaren. Dit gaat altijd in overleg met de kandidaat, ouders/verzorgers en mentor. Eventueel kan de adjunct directeur hier ook bij betrokken worden. De kandidaten die gespreid examen doen hebben in het eerste examenjaar 1 herkansingsmogelijkheid. De kandidaat krijgt voor de vakken waarin examen is afgelegd in het eerste jaar een cijferlijst.

Persoonlijke omstandigheden van de kandidaat

Als een examenkandidaat op school ook gebruik maakt van speciale voorzieningen, zoals: verlenging bij proefwerken, speciale opgaven (vergrotingen bijvoorbeeld), tekenhulp bij bijvoorbeeld wiskunde, voorleeshulp in geval van dyslexie, papieren in plaats van digitale examens bij de AVO-vakken, zal de school een verzoek met een omschrijving van de individuele omstandigheden en welke voorziening er bij het examen getroffen moet worden doorgeven aan de Examencoördinator van het Twents Carmel College. En hij zal het dan doorgeven aan de inspectie.

Hierbij moet ook een (medische) bevestiging van een deskundige ((revalidatie) arts, psycholoog of orthopedagoog) meegestuurd worden. In geval van dyslexie is een dyslexieverklaring voldoende en in de meeste gevallen is deze op school aanwezig. Als er echter andere omstandigheden zijn, dan moet de examenkandidaat (of zijn ouders/verzorgers) zelf voor deze medische bevestiging zorgen. Een aanvraag voor speciale voorzieningen wordt alleen gedaan als de kandidaat ook tijdens de lessen hier gebruik van maakt.

Exameninformatie van het Twents Carmel College

Inrichting van het onderwijs

De belangrijkste kenmerken in de examensystematiek van het VMBO zijn:

- Alle leerwegen kennen centrale examens en schoolexamens
- Een centraal examen aan het eind van het vierde leerjaar in mei
- Schoolexamens in de vorm van een examendossier, waarin de resultaten van alle vakken over het derde en vierde leerjaar zijn meegenomen.

Het examendossier bevat:

- a. een overzicht van afgelegde toetsen en uitgevoerde (praktische) opdrachten*
- b. een overzicht van behaalde resultaten en vorderingen*
- c. informatie over de handelingsdelen*

Afronding van het schoolexamen

Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het centraal examen. Een leerling uit de basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg die een onderdeel van het schoolexamen voor welk vak dan ook niet afgerond heeft, heeft het schoolexamen niet afgerond en mag in dit vak niet deelnemen aan het centraal examen. Vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd vormen een uitzondering op deze regel.

Herkansing

Elke kandidaat heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken, ongeacht of hij al geslaagd is of niet. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de voorzitter van de examencommissie voor een door de voorzitter van de examencommissie te bepalen dag en tijdstip.

Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen en de rekentoets wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. Het gemiddelde PTA-eindcijfer voor alle vakken van het laatste en voorlaatste leerjaar is het schoolexamencijfer per vak.
3. De adjunct-directeur bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
4. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Exameneisen

De kandidaat die examen vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:

1. de gemiddelde score voor het centraal examen minimaal 5,5 is
2. een voldoende is behaald voor lichamelijke opvoeding en het kunstvak (CKV)
3. het eindcijfer voor Nederlands minimaal een 5 is
4. De rekentoets is afgelegd (ook voor kandidaten zonder wiskunde)
5. de eindcijfers voldoen aan de volgende eisen:
 - a. alle eindcijfers zijn 6 of hoger
 - b. **of** één eindcijfer is een 5 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger
 - c. **of** één eindcijfer is een 4 en de andere eindcijfers zijn 6 of hoger, waarvan tenminste één eindcijfer een 7 of hoger is
 - d. **of** voor twee vakken is het eindcijfer een 5 en de overige cijfers zijn 6 of hoger, waarvan tenminste één eindcijfer een 7 of hoger is
 - e. eindcijfer van het beroepsgerichte vak is hoger dan een 4
 - f. geen eindcijfer is 3 of lager

Aanpassingen huidig examenjaar 2021:

- Aangepaste normering: doordat veel leerlingen een andere voorbereiding op het eindexamen hebben gehad dan normaal, zal de normering van het examen worden aangepast. Deze zal wel zo dicht mogelijk in de buurt komen van de normeringen uit de voorgaande jaren.
- Een extra onvoldoende (tekortpunt) is toegestaan: examenleerlingen die na de herkansingen nog steeds een onvoldoende te veel hebben, zullen alsnog kunnen slagen door een vak niet te betrekken bij de uitslag. Het eindcijfer van het betreffende vak blijft wel op de cijferlijst staan, maar telt niet mee voor de bepaling van de uitslag. Dit mag echter niet voor het kernvak Nederlands.

Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de mentor/examencoördinator deze, tezamen met de eindcijfers, schriftelijk aan iedere kandidaat mede, onder mededeling van het recht op herkansing. De uitslag is definitief als geen gebruik wordt gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.

Meer informatie over de aangescherpte exameneisen (sinds 2015) vindt u op:

- www.examenblad.nl
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/eindexamens/vmbo/exameneisen-vmbo>

Op de site van de Rijksoverheid vindt u ook meer informatie over de aanpassingen in het examenjaar 2021.

Hieronder de vijf aanpassingen kort opgesomd:

1. Een nieuw tijdvak met nieuwe examendata. Reguliere examens in tijdvak 1 of 2 naar keuze. Herkansingen in tijdvak 2 en/of 3.
2. Extra herkansingsmogelijkheid; dit jaar mag iedereen de examens van twee vakken herkansen (normaal 1)
3. Aangepaste normering.
4. Geen eindexamen beroepsgericht profielvak (voor ons: Economie & Ondernemen)
5. Een extra onvoldoende is toegestaan (uitgezonderd kernvak Nederlands)

Vragen? Heeft u vragen over deze aanpassingen op de situatie van uw zoon/dochter, neem dan contact op met Lilian Besselink (contactpersoon en examen coördinator)

Vakinformatie

Voor de specifieke vakinformatie verwijst ik naar de website

www.examenblad.nl, dan klikken op:

VMBO-KB of VMBO-BB, hieronder worden de vakken opgesomd en door op het vak te klikken komt u bij het:

- examenprogramma,
- de syllabus en
- de toegestane hulpmiddelen

Lijst van toegestane hulpmiddelen bij het centraal schriftelijk examen

Toegestane hulpmiddelen bij de examens vmbo

Toegestaan wil zeggen: er wordt van uitgegaan dat de kandidaat bij het centraal examen over deze hulpmiddelen beschikt (tenzij bij een vak uitdrukkelijk anders is aangegeven).

1. Basispakket hulpmiddelen

Bij het examen zijn bij ieder vak toegestaan:

- schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- elektronisch rekenapparaat
- een eendelig verklarend Nederlands woordenboek

Niet toegestaan is:

- een digitaal woordenboek
- het gebruik van correctielak
- het schrijven met een potlood

Aangezien het VMBO-basisberoepsgerichte- en kaderberoepsgerichte examen in principe **digitaal** wordt afgenomen is een aantal van bovengenoemde zaken niet van toepassing. De vakdocenten bespreken met de leerlingen wat zij mogen/moeten meenemen naar het examen.

2. Vakspecifieke hulpmiddelen examen algemene vakken VMBO in 2021

Naast het basispakket zijn de volgende hulpmiddelen toegestaan:

(tussen haakjes wordt verwezen naar toelichtende opmerkingen van deze informatie)

Vak	Hulpmiddel
Vreemde talen	Woordenboek naar en vanuit de vreemde taal (2.0)
Wiskunde	Windroos en/of geometrische driehoek
Wiskunde	Elektronische rekenmachine (2.1)
Economie	Rekenkaart (in specifieke omstandigheden)
CSPE* beroepsgericht BB en KB (niet van toepassing in examenjaar 2021)	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het CSPE wordt elk jaar in de instructie voor de examinator meegedeeld en vervolgens aan de leerlingen doorgegeven. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat leerlingen materialen voor een etaleeropdracht zelf mee moeten nemen.

* Centraal Schriftelijk Praktijk Examen	Het gebruik van een woordenboek Nederlands is bij deze praktische examens niet toegestaan.
---	---

2.0 Vreemde talen

Op verzoek van de examenkandidaat mag het bevoegd gezag van de school bij het vak Engels de examenkandidaat toestemming geven om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken i.p.v. een woordenboek Engels-Nederlands.

2.1 Rekenmachine

Bij wiskunde KB moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen tevens beschikken over toetsen voor pi, x tot de y^e macht, x kwadraat, $1/x$ en sin/cos/tan in graden (en hun inversen). Bij de overige vakken en bij alle vakken BB zijn de grondbewerkingen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen voldoende. Meer mogelijkheden mag, maar: de rekenmachine mag niet één of meer van de volgende eigenschappen hebben: lichtnetaansluiting tijdens het examen, opladen tijdens het examen, schrijffrol, alarm of ander geluid, alfanumeriek (letters op scherm), grafieken weergeven, zend- of ontvanginstallatie.

3. Aanvullende opmerkingen

3.1. Formules wiskunde

Bij de exameneenheid Meetkunde van het centraal examen wiskunde in BB, KB moet de kandidaat enkele oppervlakte- en inhoudsformules kunnen toepassen, de kandidaat hoeft deze formules echter niet te kennen (zie de syllabus). Bij de examens BB worden de formules vermeld in het examen bij de opgave(n) waarvoor en indien zij relevant zijn. De kandidaat moet eenvoudige meetkundige berekeningen (zoals de oppervlakte in een rechthoekige driehoek) ook moet kunnen uitvoeren zonder de bijgeleverde formule. Bij de examens KB en GL/TL worden alle formules opgesomd in één tabel in het examen.

Regels en voorschriften m.b.t. het centraal examen

De belangrijkste regels voor een vlekkeloos verloop staan hieronder vermeld. Het is prettig voor iedereen als alle kandidaten zich daar uit eigen beweging aan houden.

1. Kom ruimschoots op tijd. Je moet **10 minuten** vóór het begin van de zitting aanwezig zijn. Zorg dat je **5 minuten** voor aanvang in het examenlokaal bent. Een kandidaat die meer dan een half uur te laat komt, wordt niet meer toegelaten.
2. Vanaf het moment waarop het examen gestart wordt, heerst er volkomen rust in het examenlokaal.
3. Als je voortijdig klaar bent en het lokaal wilt verlaten, dan steek je je hand op en ga je pas weg nadat de examenvoorzitter of surveillant gecontroleerd heeft of het werk correct is ingeleverd/afgesloten.
4. De examenvoorzitter geeft 15 minuten voor het einde van de zitting dit tijdstip aan. Om onrust te voorkomen, is het vanaf dat moment tot aan het einde van de zitting niet meer toegestaan het lokaal te verlaten. Als je klaar bent blijf je dus rustig tot het einde zitten.
5. In de examenzaal mag je niets anders dan schrijfgerei en eerder genoemde toegestane hulpmiddelen meenemen en geen jassen en tassen naast of op je tafel hebben. Bij alle vakken zijn voor gebruik aanwezig: potlood, vlakgum, passer, liniaal en geodriehoek.
6. Tijdens de examenzitting mag niet gegeten worden, dit in verband met de rust voor andere kandidaten (ritselende zakjes, etc.) en de mogelijkheid tot fraude. Een paar snoepjes en/of koekjes klaarleggen en opeten is wel toegestaan.
7. **Mobiele telefoons, i-pods, MP3-spelers, smartwatches enz. zijn niet toegestaan in het examenlokaal! Alle apparatuur die verbinding kan maken met het internet is verboden!**
8. **Bij de talen (Engels, Duits en Nederlands) nemen de leerlingen zelf een goedgekeurd woordenboek mee.**
9. Het is de toezichthouders niet toegestaan enige mededelingen of inlichtingen over het examenwerk aan de kandidaten te verstrekken.
10. Een kandidaat mag alleen onder toezicht de zaal verlaten om naar het toilet te gaan. Om de aandacht van de examenvoorzitter of surveillant te trekken steekt de kandidaat een hand op.
11. Afwezigheid wegens ziekte of persoonlijke omstandigheden moet vóór het begin van het examen aan de examen coördinator (Lilian Besselink, 06-57598642) gemeld worden.
12. Wanneer iemand zich niet goed voelt, moet zorgvuldig overwogen worden of aan een examen wordt deelgenomen. Een beroep op ziekte e.d. achteraf is niet mogelijk. Overleg altijd met iemand van de schoolleiding.
13. Een kandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. Er wordt in overleg met de kandidaat en de inspectie bepaald wat er verder moet gebeuren.
14. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.

PROTOCOLLEN:

Protocol Verhinderung bij een centraal examen

BEL IN GEVAL VAN ZIEKTE OF ANDERE ERNSTIGE OMSTANDIGHEDEN WAARDOOR JE HET EXAMEN NIET KUNT MAKEN ALTIJD EERST MET LILIAN BESSELINK, TEL: 06-57598642

A Toelichting

In het Eindexamenbesluit wordt gesproken over verhinderung met geldige reden en verhinderung zonder geldige reden. De adjunct-directeur stelt vast of er sprake is van verhinderung met geldige reden of verhinderung zonder geldige reden. De adjunct-directeur zou onder meer als verhinderung met geldige reden kunnen beschouwen:

- ziekte die de kandidaat schriftelijk kan (laten) verantwoorden;
- verhinderung wegens 'een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid', ter bepaling door de adjunct-directeur.

De vaststelling door de adjunct-directeur of er sprake is van verhinderung met geldige reden of verhinderung zonder geldige reden is bepalend voor de consequenties voor de kandidaat. Het Eindexamenbesluit is daar heel duidelijk in. Bij een verhinderung zonder geldige reden kan de adjunct-directeur maatregelen nemen conform het examenreglement van de school.

Let op: verhinderung door vertragingen in het openbaar vervoer is geen geldige reden!

B Regelgeving

Artikel 5 Onregelmatigheden

Artikel 45 Verhinderung centraal examen

C Protocol

Algemeen

1. De adjunct-directeur ziet erop toe dat er tussen de school en de kandidaat en/of de ouders/ verzorgers (indien mogelijk voorafgaand aan de feitelijke verhinderung) adequaat is gecommuniceerd over de verhinderung.
2. De adjunct-directeur maakt op het proces-verbaal melding van de verhinderung.
3. De adjunct-directeur hoort de kandidaat.
4. De adjunct-directeur stelt vast of de genoemde reden een al dan niet geldige reden is voor verhinderung.

Verhinderung met geldige reden - Verhinderung zonder geldige reden

- 5a. De adjunct-directeur informeert de kandidaat over de consequentie (het alsnog afleggen van een examenonderdeel in het volgende tijdvak) van de verhinderung.
- 5b. De adjunct-directeur besluit welke maatregel(en) genoemd in artikel 5 lid 2 van het Eindexamenbesluit genomen wordt (worden). De maatregel moet in verhouding zijn tot de onregelmatigheid.
6. De adjunct-directeur informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

Protocol Te laat komen bij een centraal examen

A Toelichting

Het verdient aanbeveling om dit protocol in samenhang met het protocol Verhinderung* te bekijken.

Let op: te laat komen door vertragingen in het openbaar vervoer is geen geldige reden!!

B Regelgeving

Artikel 40, lid 6 Regels omtrent het centraal examen

C Protocol

Te laat komen tot 30 minuten na aanvang van een zitting van het centraal examen

1. De adjunct-directeur wordt geacht een kandidaat tot maximaal 30 minuten na aanvang van een zitting van het centraal examen toe te laten.
2. De eindtijd blijft gelijk, tenzij nog tijdens de zitting in overleg met de inspectie anders wordt besloten. Als tijdens de zitting geen contact met de inspectie mogelijk is, neemt de adjunct-directeur zelf de beslissing en meldt deze aan de inspectie.
3. De adjunct-directeur maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen en de eventuele gevolgen hiervan (al dan niet verlenging van de eindtijd).

Te laat komen vanaf 30 minuten na aanvang van een zitting van het centraal examen

1. De adjunct-directeur mag een kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt na aanvang van een zitting van het centraal examen niet meer tot het examen toelaten. Er is in dat geval sprake van verhindering.
2. De adjunct-directeur maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen.
3. De adjunct-directeur zorgt voor opvang van de kandidaat.
4. De adjunct-directeur beslist of er sprake is van te laat komen met geldige reden.
5. De adjunct-directeur informeert de kandidaat schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.
6. De adjunct-directeur wijst op de beroepsmogelijkheid.

Protocol Ziek of onpasselijk worden tijdens een centraal examen

A Toelichting

Het eindexamenbesluit kent de term 'ziek of onpasselijk worden' niet. Toch hanteren (adjunct)directeuren en examensecretarissen deze term in de praktijk veelvuldig. Het uitgangspunt is: eenmaal gemaakt is gemaakt. Kandidaten dienen zich bewust te zijn dat een melding achteraf dat zij zich toch niet helemaal fit voelden tijdens het maken van het examen, geen reden is om het gemaakte werk ongeldig te verklaren op basis van artikel 43, lid 1. Voor kandidaten van wie bekend is dat er in de thuissituatie grote spanningen zijn bijvoorbeeld vanwege ziekte of overlijden van een familielid of vanwege andere ingrijpende persoonlijke omstandigheden, is het aan te raden van tevoren te peilen of deelname aan het examen op dat moment wel verstandig is. Zoiets kan variëren per dag. Verder is het raadzaam om bij de plaatsing in de zaal rekening te houden met kandidaten met een bepaalde ziekte of aandoening.

B Regelgeving

Artikel 43, lid 1 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

Artikel 45 Verhindering centraal examen

C Protocol

1. De adjunct-directeur overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten.
2. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de adjunct-directeur tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten. De adjunct-directeur overlegt hierover met de inspectie. Als de kandidaat het examen op diezelfde dag kan voortzetten, dient de kandidaat tot die tijd in quarantaine te worden gehouden.
3. Indien de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de adjunct-directeur de inspectie per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdvak.
4. De adjunct-directeur maakt op het proces-verbaal melding van het ziek worden / onpasselijk worden.
5. De adjunct-directeur informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

BLOKKEN VOOR HET EXAMEN

- **Herhalen:** door telkens stukken stof te herhalen, sla je meer op dan wanneer je alles ineens wilt leren. Werk regelmatig. Werk niet te lang achter elkaar (bijv. 45 minuten), dan even niks doen. Tijdens de pauze niet proberen om nog informatie in je hoofd te stoppen. Je werkgeheugen (korte termijngeheugen) is namelijk vol en de inhoud wordt op de harde schijf (lange termijngeheugen) gezet.
- **Onderscheid hoofdzaken van bijzaken:** vaak is slechts een derde van een tekst hoofdzaak. Maak indien mogelijk bijv. gebruik van boekjes zoals SAMENGEVAT.
- **Opschrijven:** heb je moeite met het erin stampen van de stof? Schrijf het dan op. Je leert dan extra veel; eerst tekst lezen, dan samenvatten en vervolgens opschrijven.
- **Maak spiekbriefjes:** Niet om te gebruiken op je examen, maar wel om thuis op te hangen. Boven je bureau, op het toilet enz.. Hoe vaker je de leerstof herhaalt, des te beter onthoud je het.
- **Leer op verschillende manieren:** Informatie opslaan kun je op allerlei manieren doen: hardop iets uitspreken, visualiseren, luisteren, enz..
- **Doe gewoon!** Ga niet ineens anders eten, drinken, slapen of bewegen. Dan breng je alleen maar nieuwe informatie in, waar je brein óók iets mee moet.

ONTSPANNEN VOOR EN TIJDENS JE EXAMEN

- **Ontspan:** ga op de dag voor het examen iets ontspannens doen. Dan zit je lekker in je vel als het spannende moment begint. Vlak voor het examen sla je nog nauwelijks informatie op, dus leg die boeken maar weg.
- **Niet snoepen maar sporten:** wie nerveus is produceert extra adrenaline en dat verhoogt de behoefte aan zoetheid. Probeer die drang te weerstaan, want het eten van extra zoetheid jaagt de adrenalineproductie alleen maar op. Ga liever sporten. Dan wordt het teveel aan adrenaline op een gezonde manier verbruikt zonder extra aan te maken. Overigens is een beetje stress niet erg, het zorgt er juist voor dat je lichaam in opperste staat van alertheid wordt gebracht, zodat je goed kunt scoren.
- **Eten en drinken:** zorg voor voeding waarin meer dan voldoende vitamine B zit. Dit helpt bij stresssituaties. Drink niet teveel koffie en rook (als je rookt) niet teveel. Je wordt er niet fitter van of helderder in je hoofd. Bewaar het drinken van alcohol sowieso tot na het examen. Alcohol maakt immers minder alert.
- **Vroeg opstaan:** sta op je examendagen op tijd op, zodat er tijd genoeg is om lekker rustig je 'dingetjes' te doen: ontbijten, douchen, kleren uitzoeken, tas inpakken enz.
- **Douchen:** een wisseldouche van eerst warm en dan koud water bevordert de bloedcirculatie in het lichaam, waardoor je je frisser en fitter gaat voelen.
- **Kleding:** trek je favoriete kleding aan, maar zorg er wel voor dat het comfortabel zit. Als je inspannend bezig bent, kan strakke kleding gaan irriteren en afleiden. Houd rekening met de weersomstandigheden.
- **Zithouding:** let op je lichaamshouding tijdens het examen. Hoe meer ontspannen je op je stoel kunt zitten, hoe minder de spanning zich in je lichaam vastzet.
- **Houd je aan de instructies**
- **als je tijdens het examen iets niet weet of kunt, modder dan niet te lang door en ga verder met de volgende vraag.**
- **vul bij meerkeuzevragen altijd iets in.**

Interessante websites:

www.twentscarmelcollege.nl potskampstraat

www.eindexamensite.nl

www.eindexamen.nu

www.examenblad.nl

www.faalangst.nl

<http://educatie-en-school.infonu.nl/examens>

Faalangstkaart

Als bijlage bij het examenboekje vind je de faalangstkaart. Hierop staan **15 DO'S** en **15 DON'TS** die voor **iedereen** nuttig zijn tijdens een examenperiode. Natuurlijk besteden we hier op school ook aandacht aan, maar de kaart kan je een steuntje in de rug geven tijdens het blokken voor je examens!

Namens het team van het VSO-DG:

Heel veel succes met de examens!